

INVÁZIÓS NÖVÉNYFAJOK ELTERJEDÉSE A DUNA-TISZA KÖZI HOMOKHÁTON, FELHAGYOTT KISPARCELLÁS MOZAIKOK TERÜLETÉN

*Spread of invasive plant species in abandoned fine-scale agricultural landscape
(Kiskunság sand ridge)*

Szerző: **Kálmán Nikoletta**, Mezőgazdaság-, és Környezettudományi Kar,
Természetvédelmi mérnök, III. évfolyam

Témavezetők: Biró Marianna, tudományos munkatárs, Magyar Tudományos Akadémia,
Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet, Funkcionális
Ökológiai Osztály
S.-Falusi Eszter, egyetemi adjunktus, Szent István Egyetem, Növényteni és
Ökofiziológiai Intézet, Növényteni Tanszék

Az inváziós növények kutatásának hatalmas szerepük van mind a hazai mind a nemzetközi természetvédelemben egyaránt, hiszen talán soha nem öltött még nagyobb méreteket az inváziós fertőzöttség. A folyamat háttérében sokféle tényező állhat. A fajok biogeográfiai határokat, kontinenseket a globalizálódott mezőgazdaság, klímaváltozás segítségével képesek átlépni, azonban annak a vizsgálata is igen fontos, hogy milyen adottságú területen képesek teret hódítani.

Az inváziós fajok jobb kompetíciós képességének köszönhetően jellemzően emberi zavaráshoz kötődően jelennek meg. Ezt alapul véve arra kerestük a választ, hogy egy mintaterület tájhasználat története, művelésének módja és a terület inváziós fajokkal való fertőzöttsége között milyen kapcsolat áll fenn. A dolgozatomban olyan homoki területeket vizsgáltam, amik az 1950-es években mezőgazdasági művelés alatt álltak, de azóta kivontak a művelés alól, és hasonlítottam össze olyan területekkel, amelyek mindvégig gyeppel maradtak.

A vizsgált területeket a Corona műholdfotók alapján választottam ki. A keresés során csak olyan területeket válogattam ki, amelyek kisparcellás művelés alatt álltak. A szempontok alapján a Fülöpháza, Páhi és Pirtó közeli homokterületekre esett a választás. A felvételeket a területeket átszelő transztek mentén 20 méterenként kijelölt 2,5 méter sugarú körökben százalékos borításbecsléssel végeztük. Összesen 876 pont került kijelölésre, ebből 289 Fülöpházán, 289 Pirtónál, és 294 Bócsa közelében.

A terepi munka során a homokon jellemző özönnövény-, és tájidegen fajokat (*Asclepias syriaca*, *Conyza canadensis*, *Calamagrostis epigeios*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Cenchrus incertus*, *Tragus racemosus*, *Yucca filamentosa*, *Parthenocissus* spp., *Ribes aureum*, *Robinia pseudoacacia*, *Ailanthus altissima*, *Elaeagnus angustifolia*, *Prunus serotina*, *Celtis occidentalis*, *Acer negundo*, *Gleditsia triacanthos*, *Pinus sylvestris*, *Juglans regia*), de a homoki növénytársulások karakterfajait és védett fajait is vizsgáltam (*Morus alba*, *Crataegus monogyna*, *Juniperus communis*, *Populus* spp., *Berberis communis*, *Festuca vaginata*, *Stipa capillata*, *Stipa borysthena*, *Euphorbia seguieriana*, *Fumana procumbens*, *Dianthus serotinus*, *Onosma arenaria*).

Várakozásainkkal ellentétben a kései meggy és a keskenylevelű ezüstfa terjedése nem volt észrevehető. Azonban jelentős problémát okoz a selyemkóró, betyárkóró, fehér akác és a bálványfa. Az ürömlévelű parlagnyír terjedése az utak mentén érzékelhető. A tövisperje és az átoktüske jellemzően a nyílt homokfelszíneken található meg.